

Slovenský zväz vzpierania, Junácka 6, Bratislava 832 80

SYSTÉM STAROSTLIVOSTI O ŠPORTOVO TALENTOVANÚ MLÁDEŽ VO VZPIERANÍ 2017-2024

Mgr. Gabriel Buzgó, PhD.
odborný garant systému starostlivosti
o športovo talentovanú mládež vo vzpieraní

Ing. Štefan Gribanin
predseda Komisie mládeže SZV

SYSTÉM STAROSTLIVOSTI O ŠPORTOVO TALENTOVANÚ MLÁDEŽ VO VZPIERANÍ 2017-2024

Systém starostlivosti o športovo talentovanú mládež garantuje Komisia mládeže SZV zabezpečením fungovania zriadených organizačných jednotiek starostlivosti o športovo talentovanú mládež, riadením etapovitého výberu mladých talentov v intenciách dlhodobej koncepcie športovej prípravy, plnením čiastkových projektov schválených VV SZV a vydávaním odborných smerníc na zvýšenie kvality športovej prípravy mládeže. Koncepcia predpokladá longitudinálnu, systémovú prácu s mládežou, nezávislú na dĺžke funkčného obdobia vedenia SZV, alebo odbornej komisie.

Koncepcia starostlivosti o športovo talentovanú mládež vo vzpieraní pracuje s primárnymi cieľmi:

- zabezpečiť podporu činnosti klubov (v najširšom zmysle slova) pri rozvoji mládežníckeho vzpieraní,
- zabezpečiť plynulosť prechodu pretekárov medzi vekovými kategóriami, podporujúc tak koncepciu dlhodobej športovej prípravy,
- vytvoriť valídne východiská v rovine kvalitatívneho zabezpečenia mládežníckej a seniorskej reprezentáciu vo vzpieraní,
- zefektívniť výber a následný rozvoj výnimočných talentov vo vzpieraní.

Úspešná realizácia koncepcie starostlivosti o športovo talentovanú mládež predpokladá účinné plnenie čiastkových úloh a cieľov obsiahnutých v projektoch:

- **Centrá talentovanej mládeže (CTM),**
organizačné jednotky starostlivosti o športovo talentovanú mládež do 18 rokov - pri kluboch
- **Zväzové centrum talentovanej mládeže (ZCTM),**
organizačná jednotka starostlivosti o športovo talentovanú mládež do 20 rokov - priamo riadená SZV
- **Projekt Letnej školy vzpieraní,**
osobitné tréningové, športové sústredenie pre vekovú kategóriu mladších žiakov
- **Projekt Identifikácie talentov,**
dlhodobé monitorovanie najúspešnejších mladých talentov vzpieraní (určený pre vekovú kategóriu ml. žiakov, st. žiakov a dorastencov do 17 rokov)
- **Projekt „PHOENIX“ - Fond predsedu SZV,**
priama podpora výnimočných talentov vo vzpieraní.

CENTRUM TALENTOVANEJ MLÁDEŽE

Centrum talentovanej mládeže (CTM) predstavuje organizačnú jednotku zriadenú pri kluboch, registrovaných v SZV, ktorých činnosť je zameraná (aj) na športovú prípravu športovcov mládežníckych vekových kategórií. Systém fungovania CTM bol inovovaný oproti systému s účinnosťou do roku 2012 z dôvodu zvýšenia efektivity plnenia cieľov a prehľadnosti zabezpečenia činnosti organizačných jednotiek.

CTM sa zriaďuje pri každom registrovanom klube SZV, ktorých činnosť je zameraná (aj) na športovú prípravu mládežníckych vekových kategórií. Dodatočné zriadenie CTM je iniciované podaním prihlášky príslušného klubu do dlhodobej ligovej súťaže vekovej kategórie ml. žiakov, st. žiakov a dorastencov, alebo výberom (nomináciou) pretekárov na mládežnícke M-SR. Zrušenie CTM je podmienené nečinnosťou v oblasti mládežníckeho športu.

Do príslušného centra sú zaradení športovci do veku 18 rokov, ktorí sú účastníci ligových kôl mládežníckych vekových kategórií, alebo M-SR príslušnej vekovej kategórie. Do kategórie monitorovaných pretekárov sú zaradení športovci bez evidovanej účasti na súťažiach. Ich členstvo nadobúda platnosť plnením minimálnej požiadavky účasti na dvoch ligových kolách, alebo výberom na M-SR. V prípade, že v konkrétnej vekovej kategórii nie je účasť na M-SR podmienená výberom, stáva sa športovec členom CTM umiestnením sa na 6. mieste a vyššie v príslušnej hmotnostnej kategórii.

Finančnú dotáciu na CTM poskytuje SZV z prostriedkov určených na športovo-talentovanú mládež na základe rozhodnutia VV SZV, ktoré rešpektuje aktuálnu finančnú situáciu SZV. Konkrétna dotácia na jednotlivé CTM sa počíta na základe výsledkov dosiahnutých v predchádzajúcom kalendárnom roku na základe systému bodového hodnotenia, ktoré uvádzame v tabuľke 1. Získaný počet bodov určuje výšku alikvotnej čiastky z celkovej dotácie na činnosť CTM. Čerpanie dotácie je účelovo viazané na športovú prípravu mladých talentov (70% na športovú prípravu, 30% odmena trénerovi) a možno ju čerpať výlučne na pretekárov zradených do CTM. Spôsob účtovania a poskytnutia dotácie stanovuje dodatok Economickej smernice SZV. Poskytnutie dotácie na činnosť SZV je podmienené pravidelným podávaním kvartálnych (štvrtročných) hlásení o činnosti CTM na základe formulára, ktorý uvádzame medzi prílohami (tabuľka 3, 4). V kompetenciách VV SZV ostáva poskytnutie výnimočnej dotácie na základe predloženého návrhu Komisie mládeže a reprezentačného trénera mládežníckej reprezentácie, ako aj na základe vlastnej iniciatívy VV SZV.

Činnosť jednotlivých CTM regionálne kontrolujú zodpovední tréneri z Komisie mládeže SZV. Úlohou zodpovedného trénera za príslušný región je zvýšenie kvality komunikácie medzi centrami a Komisiou mládeže, zefektívnenie implementácie návrhov a opatrení v prospech rozvoja mládežníckeho vzpierania, kontrola plnenia povinností dotovaných organizačných jednotiek, atď.. Rozdelenie jednotlivých CTM do regiónov patrí medzi kompetencie Komisie mládeže SZV.

- Východný región - Ing. Štefan Gribanin
- Západný región - Mgr. Pavol Svrček
- Južný región - Mgr. Ľudovít Buzgó

ZVÄZOVÉ CENTRUM MLADÝCH TALENTOV

Zvázové **c**entrum **t**alentovanej **m**ládeže (ZCTM) predstavuje organizačnú jednotku starostlivosti o športovo talentovanú mládež do 20 rokov priamo riadenú Slovenským zväzom vzpierania. Zaradenie športovcov do ZCTM nie je závislé od klubovej príslušnosti, nepodmieňuje prerušenie členstva v materskom klube a ani v príslušnom CTM, je však podmienené splnením výberových kritérií stanovených Komisiou mládeže SZV (schválené VV SZV). Kritéria zaradenia športovcov do ZCTM sa aktualizujú v 1-2 ročných intervaloch. Aktualizácia členov ZCTM rešpektuje systém športovej prípravy a korešponduje s periodizáciou ročného tréningového cyklu. Zaradenie športovcov do ZCTM je možné priebežne (v štvrtročných intervaloch), aktualizácia prebieha spravidla každoročne.

Prípravu športovca zaradeného do ZCTM riadi osobný tréner s permanentnou účasťou reprezentačného trénera (v rovine konzultácií, stanovení kontrolných štartov, zosúladiení športovej prípravy s reprezentačnými štartmi, kontroly športovej prípravy, zabezpečení zdravotníckej starostlivosti, atď.) a účasťou zodpovedného člena Komisie mládeže SZV. Športovci zaradení do ZCTM predstavujú širší výber mládežníckej reprezentácie s osobitným štatútom, s vopred stanovenými povinnosťami, ktoré vychádzajú zo statusu reprezentanta.

Príprava športovca zaradeného do ZCTM je podporená zo zdrojov SZV, ktorý sa zaväzuje vyhradiť finančné prostriedky pre tento účel z dotácie na činnosť športovo talentovanej mládeže. Poskytnutú dotáciu čerpá športovec výlučne na účely športovej prípravy, okrem činností priamo súvisiacich s reprezentáciou, ktoré zabezpečuje SZV. Jedna z podmienok možnosti čerpania dotácie (okrem splnenia výberových kritérií pre zaradenie do ZCTM) je pravidelné zasielanie hlásení o stave športovej prípravy pretekára, ako aj pravidelné monitorovanie úrovne zdravotného stavu a športovej výkonnosti.

Dôležité poznámky:

- výsledky športovca zaradeného do ZCTM sú započítané pre materský klub a pre príslušné CTM - zaradenie do ZCTM nemôže byť podmienené nutnosťou zmeny klubovej príslušnosti, navštevovanej školy,
- aktualizáciu členov ZCTM navrhuje Komisia mládeže, schvaľuje VV SZV vo vopred stanovených intervaloch, rešpektujúc osobitosti športovej prípravy a zohľadňujúc zdravotný stav športovca,
- členstvo v ZCTM nezaručuje pretekárovi štart na medzinárodných súťažiach - splnenie výberových kritérií pre zaradenie do ZCTM nie je identické so splnením limitov pre štart na medzinárodných súťažiach (určenie limitov je v kompetenciách Komisie mládeže SZV a reprezentačného trénera mládežníckych kategórií),
- metodika výpočtu kritérií pre zaradenie športovcov do ZCTM rešpektuje potrebu adekvátneho hodnotenia talentu a nie predpokladanú úspešnosť na medzinárodných súťažiach (ktorá je často podmienená „silou“ danej hmotnostnej kategórie), preto je definovaná výkonom v sinclairových bodoch,
- metodika výpočtu kritérií pre zaradenie športovcov do ZCTM vychádza z výkonnosti športovcov na ME za posledné 4 roky (ME_U15, ME_U17, ME_U20 2013-2016),

- výpočet výberových kritérií vychádza z priemerných výkonov na úrovni 10. miesta na ME 2013-2016 (priemer výkonov na úrovni 9., 10. a 11., miesta), alebo z priemeru posledných miest v prípade nižšieho počtu pretekárov ako 10 (po odstránení „extrémnych“ hodnôt) po následnom prepočte priemerných výkonov na spoločné sinclairové body pre všetky hmotnostné kategórie (tabuľka 2).

Pozn.: Konkrétosti v súvislosti s výškou dotácií, formou vyúčtovania, zasielania kvartálnych hlásení, atď., budú obsiahnuté v operatívnych plánoch Komisie mládeže SZV pre aktuálnych kalendárny rok, ktoré budú schválené VV SZV.

LETNÁ ŠKOLA VZPIERANIA

Projekt **Letnej školy vzpierania** sa realizuje formou organizovania osobitného tréningového, resp. športového sústredenia pre vekovú kategóriu mladších žiakov s adekvátnym obsahom a zameraním. Obsah letnej školy vzpierania sa neobmedzuje na koncentrovaný rozvoj športovej výkonnosti prostredníctvom navýšenia objemu tréningových jednotiek v týždňovom mikrocykle. Vytvára východisko pre ďalšiu športovú prípravu mladých účastníkov, popri nezanedbateľnom výchovnom vplyve spoločnej akcie mladých talentov.

Náplň, ako aj výstupy z letnej školy vzpierania musia pokryť:

- plnohodnotnú technickú prípravu podporenú biomechanickou analýzou súťažných disciplín a špeciálnych tréningových prostriedkov,
- kondičnú prípravu prepojenú s osvojením základných zručností mladého športovca pri evidencii a vyhodnocovaní tréningového zaťaženia,
- hodnotenie športovej, motorickej výkonnosti mladých športovcov v kontexte s obsahovou náplňou projektu identifikácie talentov,
- hodnotenie základných antropometrických parametrov, ako aj zloženia tela a následnú predikciu vybraných parametrov v dospelosti,
- preventívne telovýchovno-lekárske vyšetrenie športovcov,
- preventívne vyšetrenie funkčných porúch pohybového systému,
- teoretickú prípravu primeranú vybranej vekovej kategórie, prednášky,
- „zážitkovú“ časť (výchovnú a motivačnú) v podobe výletov, organizovaných spoločenských akcií a spoločných tréningov a besied s vrcholovými športovcami.

Výber športovcov na Letnú školu vzpierania sa realizuje na základe absolútneho poradia na M-SR a na základe najlepšieho výkonu za obdobie od začiatku kalendárneho roka. Za smerodajné sa považuje mládežnícky štvorboj s prepočítaním výkonu v dvojboji na sinclairove body (výkon v podobe súčtu zdvihnutých kilogramov a získaných bodov za kvalitu techniky vykonania pokusu). Dotáciu na organizovanie letnej školy vzpierania poskytuje SZV z dotácie na športovo talentovanú mládež na základe podanej projektovej žiadosti podľa vopred stanovených podmienok Komisie mládeže SZV. Podmienky organizovania letnej školy vzpierania sa týkajú obsahovej náplne ako aj podmienok realizácie.

IDENTIFIKÁCIA TALENTOV VO VZPIERANÍ

Projekt **Identifikácie talentov vo vzpieraní** kopíruje identický projekt z roku 2011 s inovovaným obsahom. Projekt je určený pre vekovú kategóriu do 17 rokov. Poslaním projektu je dlhodobé monitorovanie najúspešnejších mladých talentov vzpieranía, tak v rovine športovej a motorickej výkonnosti, ako aj v rovine biologických východísk pre dosahovanie vrcholných športových výkonov v dospelosti. Pravidelná realizácia Identifikácie talentov vo vzpieraní je nosným pilierom systému starostlivosti o športovo talentovanú mládež a východiskom pre tvorbu platných výberových kritérií na vzpieranie.

Obsahová náplň identifikácie talentov bude obsiahnutá v osobitnej, monotematickej smernice Komisie mládeže SZV. Projekt realizuje Komisia mládeže SZV s finančnou dotáciou SZV z prostriedkov účelovo určených pre športovo talentovanú mládež. Garantom projektu je predseda Komisie mládeže SZV.

FOND PREDSEDU SZV - PROJEKT „PHOENIX“

Projekt PHOENIX je osobitná časť koncepcie starostlivosti o športovo talentovanú mládež s možnosťou podpory vybraného mladého športovca, resp. športovcov do 20 rokov, ktorí môžu byť považovaní za výnimočné talenty vo vzpieraní. Poskytnutie dotácie z Projektu PHOENIX je v plnej kompetencii predsedu SZV, ktorý tak formálne aj vecne prejaví iniciatívu podporiť mladých športovcov a preberá tým gesciu nad vybranou etapou športovej kariéry mladých talentov. Predseda SZV môže v rámci projektu PHOENIX poskytnúť dotáciu na podporu vybranej oblasti športovej prípravy mladého športovca, na podporu účasti športovca na zahraničných a domácich campov, na podporu štartu mladého pretekára na zahraničnom podujatí nad rámec plánu reprezentácie, ako formu participácie na rehabilitácii pretekára po športových úrazoch a poraneniach, atď.. Účel poskytnutia dotácie nepodlieha schváleniu VV SZV ani VZ SZV, musí však byť v súlade s účelovosťou (športovo talentovaná mládež) a musí byť čerpaná športovcom do 20 rokov. Predseda má v súvislosti s poskytnutím dotácie z Fondu predsedu len oznamovaciu povinnosť. Na poskytnutie dotácie nevzniká nárok. V prípade nevyčerpania fondu sa zmení jej účelovosť v prospech navýšenia dotácie na CTM, alebo ZCTM.

PRÍLOHY

Tab. 1: Systém bodového hodnotenia výkonov pretekárov a družstiev v
Centre talentovanej mládeže

SYSTÉM BODOVÉHO HODNOTENIA CTM

JEDNOTLIVCI		
M-SR vybraných vekových kategórií (ml. žiaci, st. žiaci, dorastenci)	1. miesto	10 b.
	2. miesto	7 b.
	3. miesto	5 b.
	4. miesto	4 b.
	5. miesto	3 b.
	6. miesto	2 b.
<i>* samostatne hodnotené ženské a mužské kategórie</i>		
Slovenský pohár vybraných vekových kategórií (ml. žiaci, st. žiaci, dorastenci)	1. miesto	10 b.
	2. miesto	7 b.
	3. miesto	5 b.
	4. miesto	4 b.
	5. miesto	3 b.
	6. miesto	2 b.
<i>* absolútne poradie pretekárov na základe najlepšieho výkonu v aktuálne hodnotenom kalendáriom roku vo vybraných vekových kategóriách (samostatne hodnotené ženské a mužské kategórie)</i>		
DRUŽSTVÁ		
Dlhodobé ligové súťaže vybraných vekových kategórií (ml. žiaci, st. žiaci, dorastenci)	1. miesto	50 b.
	2. miesto	35 b.
	3. miesto	25 b.
	4. miesto	20 b.
	5. miesto	15 b.
	6. miesto	10 b.
	7. miesto a horšie	5 b.
<i>* podmienkou udelenia bodov je absolvovanie dvoch kôl ligovej súťaže s predpísaným min. počtom pretekárov</i>		

Tab. 2: Výberové kritériá zaradenia športovcov do **Zväzového centra talentovanej mládeže**

VEKOVÁ KATEGÓRIA DO 15 ROKOV (U15)

DIEVČATÁ U15	System (2013-2016)	183 b.
	System (2017-2020)	179 b.
U14 (90%)	System (2013-2016)	165 b.
	System (2017-2020)	161 b.
U13 (80%)	System (2013-2016)	146 b.
	System (2017-2020)	143 b.
CHLAPCI U15	System (2013-2016)	263 b.
	System (2017-2020)	260 b.
U14 (90%)	System (2013-2016)	237 b.
	System (2017-2020)	234 b.
U13 (80%)	System (2013-2016)	210 b.
	System (2017-2020)	208 b.

VEKOVÁ KATEGÓRIA DO 17 ROKOV (U17)

DIEVČATÁ U17	System (2013-2016)	199 b.
	System (2017-2020)	195 b.
U16 = U15	System (2013-2016)	183,0 b.
	System (2017-2020)	179,0 b.
CHLAPCI U17	System (2013-2016)	305 b.
	System (2017-2020)	302 b.
U16 (90%)	System (2013-2016)	275,0 b.
	System (2017-2020)	272,0 b.

VEKOVÁ KATEGÓRIA DO 20 ROKOV (U20)

DIEVČATÁ U20	System (2013-2016)	220 b.
	System (2017-2020)	217 b.
U19 (95%)	System (2013-2016)	209 b.
	System (2017-2020)	206 b.
U18 = U17	System (2013-2016)	199 b.
	System (2017-2020)	195 b.
CHLAPCI U20	System (2013-2016)	338 b.
	System (2017-2020)	335 b.
U19 (95%)	System (2013-2016)	321 b.
	System (2017-2020)	318 b.
U18 = U17	System (2013-2016)	305 b.
	System (2017-2020)	302 b.

